



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Chronicon Montis-Sereni Sive Lavterbergense

Mader, Joachim Johann

Helmeſtadi, 1665

Ex Topologia Novientensis i. e. Ebersheimensis Coenobii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11088

Augusti. *Marius* confundator III. Kal. Decembris. Hi tamen creduntur habitasse tanquam heremitæ in parvulo monasterio sive cellula: verum annus Domini, i.e. quo tempore fuerunt, incertum est. Nota tamen, quod hic fuit mihi oblatus liber antiquissimus ibi legi, quod præfatus frater *Vibertus* suscepit primum privilegium monasterii, à *Henrico* Imperatore quinto anno Domini millesimo sexto. Item: *Fridericus* Dux Sueviæ pater fundatoris hujus loci. Sic *Valpurgis* fundat monasterium S. Benedicti *Lorch* / prope *Schwabischen münde*: in quo sepelitur, &c. Item monasterium Præmonstratensium *Adelberg*.

FVNDATIO MONASTERII *Künigesberg* /
SANCTIMONIALIVM.

ANNO DOMINICÆ incarnationis MCLXVII. Indictione XI. Epacta nulla, tempore *Alexandri* Papæ, regnante *Friderico* Romæ Imperatore, sub *Agnete* hujus loci Abbatisia VIII. Idus Julii dedicatum est hoc monasterium à venerabili *Bernone* Zvirmensi Episcopo; & eadem die dedicatum est altare principale in honore S. *Mariæ* perpetuæ virginis, &c. *Fridericus Barbarossa* est fundator.

EX TOPOLOGIA NOVIENTENSIS i.e.
EBERSHEIMENSIS COENOBII

Monasterium *Novientense* sive *Ebershemense* situm est in Germaniæ finibus inter *Rhenum* & *Vosagum* in pago *Alsatienfi* in comitatu *Thronic* & in Episcopatu *Argentinenfi*, in insula *Alba* fluminis, nemoribus constitum, perspicuis fontibus irriguum, præsertim æcenum, agrorum cultu.

cultura circumdatum, vineis non longe adjacentibus læ-
 tum, piscationibus & venationi commodum, ac variis
 com meatibus utile ac oportunitum. Cum enim pagus idem
 Alfatensis primitus ab exercitu *Trebeta* possessus fuisset,
 & excultus, ipsi cultores fanatici & idololatræ fanum
 culturæ Deorum suorum, & in ipso aram *Diane* & *Mer-*
curii, construxerunt & ludis sceniciis dedicaverunt. Sed
 cum post multa temporum curricula tota Germania, & idem
 pagus à Romanis, temporibus *Julii Cesaris*, subacta fuisset;
Julius Cesar Deum placare, *Mercurium* videlicet, qui à Theuto-
 nicis colebatur, quoniam Deus facundiæ dicebatur, insu-
 lam ingressus, ipsum fanum jam vetustate collapsum reno-
 vavit, ac Donariis honoravit, nomenque mutans *Novientum*
 nominavit. Nam antiquitus à primo possessore suo *Stras-*
nebruch vocabatur, unde etiam hætenus saltus adjacens eo
 nomine nuncupatur. Deinde ad munimen Romani exerci-
 tus castella in circuitu munivit: primum scilicet super lacum
 ipsius *Tilla* fluminis, quod *Brundesium* nominavit: sed post
 ab accolis renovatum *Branneburg* est nuncupatum. Alterum
 vero juxta villam quæ *Hilzheim* vocatur, construxit, quod
 hætenus *Ertburg* vocatur: Tertium vero juxta villam *Ka-*
genheim / quod nunc *Altenburg* dicitur: Quartum nihi-
 lominus trans flumen juxta montana construxit, ipsumque
 ab alto sito *Apicam* nominavit. Horum itaque castrorum castel-
 la cum finitimis populis ipsius pagi, singulis mensibus ad fa-
 num supradictæ insulæ venientes, sacrilegos sacrificiorum ritus
 cum ludis scenicis celebrabant, & ille quidem ritus gentili-
 tatis usque ad tempora *Neronis* Imperatoris ibidem perman-
 sit. Eo tempore Christi videlicet ab ascensione decimo an-
 no beatissimus Apostolorum princeps *Petrus* adjuncto sibi
Paulo Apostolo Evangelium Christi in urbe Roma prædica-
 bant. Qui cum per Spiritum S. tempus passionis suæ sciret
 insta-

inflare, convocatis discipulis, quos idem fervor prædicationis incenderat, tali eos sermone alloquitur: *Videte nunc fratres mei, quanta sit messis dominice sationis, & quam pauci operarii. Nunc igitur memores verborum Domini nostri Iesu Christi, quando ait: Ecco ego mitto vos sicut agnos inter lupos, &c. & quia dignus est operarius mercede sua.* Deinde singulis imponens manus dedit eis potestatem ligandi & solvendi & dimisit eos; mittens quidem *B. Apollinarem* in *Ravennam* civitatem, *S. vero Martialem* in *Aquitaniæ* partes, *Sanctum autem Saturninum* in *Tolosanam* civitatem *B. autem Maternum* Episcopum, cum duobus presbyteris *Eucharis* & *Valerio* in *Transalpinas Germaniæ* partes destinavit. Qui transmissis Alpibus penninarum, venerunt in supradictum *Germaniæ* pagum qui *Alfaria* dicitur, cœperuntque incolis prædicare verbum Dei, quos & sermonibus & miraculis ad fidem converterunt, destruentes fana eorum, ex quorum lapidibus Ecclesiam in honore *B. Petri* construxerunt. Post hæc *B. Maternus* *Argentinam* civitatem causa prædicationis ingreditur, & eos de cultura idolorum arguere cœpit, &c. sed ab incolis non est receptus, imo ex urbe pulsus; qui pulverem pedum in eos spargens, ad relietum solitudinis locum repedavit. Cumque in itinere essent constituti, *B. Maternus* repentina febris invasit: quem cum in humeris secum ferre tentassent, spiritum exhalavit. At illi rerum inopia ac labore fatigati, simulque barbaræ gentis ferocitatem metuentes, flumen *Yllam* transierunt, ipsumque in loco deserto ac solitario cum maximo luctu & fletu sepelierunt unde etiam usque in hodiernum diem locus idem *elegium*, propter elegos, qui ibi profusi sunt est vocitatus. Mansit denique in præfato loco *S. Maternus* sepultus xxx. dies, i. e. usque ad reditum *B. Eucharis* de *Roma*, cum baculo *S. Petri*, per quem etiam meritis *B. Petri* fuit resuscitatus, & vixit ex post xxx annis. In hoc loco

longa post temporum curricula *Dagobertus* Rex Franciæ ex
 arce *Rubiaca* veniens, dum venationi insisteret, aper miræ
 magnitudinis canibus & clamoribus provocatus, filium Re-
 gis sedentem in equo invalit, unde equus perterritus rapidis
 cursibus totus in præceps actus densissimam silvam petiit.
 Sed puer non volens residere cecidit, & mansit uno pede in
 sterisio pendens, & tractus tandem semi mortuus est reper-
 tus, & die altera expirat. Dicunt etiam puerum ab apro per-
 cussum. Hinc ipse Rex prædictam insulam *Novientum* mu-
 tato nomine *Ebersheim* i.e. mansionem aprorum nomi-
 navit, & locum in magna reverentia habuit: nam puer per
Arbogastum Episcopum Argenunensem resuscitatus fuit. Ide-
 oque Rex & Regina gavisi valde *S. Arbogasto* & *B. Virgini*
 dederunt *Rubiacum* & multa alia. Hæc latius
 vide in *Legenda Arbo-*
gasti.



INDEX